

به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی؛

تلاش عظیم، موفقیت چشمگیر

گفتگو با

آقای رحمت‌اله صادقیان

معاون هماهنگی بنیاد مستضعفان انقلاب اسلامی

سازش

خوشحالیم که فرصت دادید با شما به‌عنوان نماینده یکی از گروه‌های اصلی ذینفعان گزارشگری مالی، یعنی تهیه‌کنندگان گزارش‌های مالی، گفتگو داشته باشیم.

در سال‌های اخیر، بنیاد مستضعفان کوشش‌های پیوسته و گسترده‌ای برای توسعه و ارتقای گزارشگری مالی به انجام رسانده است. لطفاً برای اطلاع و آشنایی خوانندگان مجله، در مقدمه این گفتگو، موقعیت و سطح گزارشگری مالی را در شرکتهای زیر پوشش تشریح بفرمایید.

صادقیان

ابتدا اشاره کنم که گروه بنیاد مستضعفان در حال حاضر شامل ۲۱۳ شرکت فعال بوده که در ۶۳ رشته فعالیت در حوزه‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی فعالیت می‌کنند و به‌طور عمده در زمینه‌های تولیدی شامل کشاورزی، دامپروری، بلندمرتبه‌سازی، فولاد، لاستیک‌سازی، دوده صنعتی، برق و انرژی، سیمان، کاشی و سرامیک، چوبی و سلولزی، پوشاک و نساجی، صنایع غذایی و آشامیدنی و خدمات شامل بانکداری، مالی و سرمایه‌گذاری، خدمات پیمانکاری، ارتباطات، موزه و حفظ آثار و اشیای تاریخی، بهداشتی و بیمارستانی، ساخت فیلم و خدمات اجتماعی و ... فعالیت دارند.

نتیجه به دست آمده، حاصل اقدامهای صورت گرفته در چارچوب آموزش، به کارگیری نیروهای جوان و با تحصیلات عالی در کنار نیروهای مجرب و متخصص در حوزه‌های مختلف و برگزاری دوره‌های مختلف و مستمر مالی است. در تحقق این هدفها و با توجه به موضوعهای مختلف مالی که در این چند ساله به خصوص در حوزه‌های انحلال، ادغام شرکتها و هلدینگ‌ها و تلفیق روبه‌رو بوده‌ایم، وقت زیادی را هم از همکاران محترم در کمیته فنی سازمان حسابرسی گرفته‌ایم که در این قسمت جا دارد از زحمات دوستان و همه مدیران محترم سازمان حسابرسی و همکاران در مؤسسه حسابرسی مفید راهبر که در انجام این امر مهم، گروه بنیاد را یاری داده‌اند، تشکر کنم.

یکی از اقدامهای مهم در مسیر اصلاح حسابها در گروه بنیاد، در ارتباط با نیاز به یک نظام جامع مالی و استفاده از نرم‌افزارهای مناسب و در واقع یکپارچگی سیستم مالی در کل گروه بنیاد بود. در یک دوره‌ای در شرکت‌های بنیاد ۵۳ نرم‌افزار مختلف و انواع کدینگ حسابها و سرفصلهای مختلف استفاده می‌شد. نیاز به دریافت گزارشهای ماهانه و عملکرد اقتصادی، بنیاد را بر آن داشت که یا از نیاز خود برای دسترسی به اطلاعات صرف نظر کند و یا با صبر و حوصله و با استفاده از نیروهای در اختیار و استفاده از خدمات افراد ذیصلاح به هدفهای تعیین شده برسد.

در یک دوره زمانی ۳ ساله ابتدا نسبت به یکسان سازی و متحدالشکل کردن سرفصل حسابها و کدینگ یکپارچه در بنیاد برای همه فعالیتها اقدام شد، تمامی نرم‌افزارهای قبلی که قابلیت پاسخگویی و تأمین نیازها را نداشتند حذف و نرم‌افزار یکپارچه‌ای در ۶ سطح حسابداری تعریف شد که در تمامی شرکتها استقرار پیدا کرد و هم‌زمان آموزش نیروی انسانی اعم از حسابداران و مدیران و حتی مدیران عامل شرکتها در این خصوص انجام شد.

پس از این که این کوششها به نتیجه رسید؛ با استفاده از نرم‌افزار، اطلاعات و شاخصهای مالی و اقتصادی که مورد نیاز مدیران شرکتها است و همه اطلاعات مورد نیاز مدیریت در قالب صفحه‌های نمایشی (داشبورد مدیریت) در پنجم هر ماه برای ماه قبل در سطح ۲۱۳ شرکت برای هلدینگ‌ها و

به عبارتی درآمد حاصل از فعالیتهای اقتصادی در راستای هدفهای تعیین شده در اساسنامه و برنامه میان مدت بنیاد، صرف کمک به ارتقای سطح زندگی مادی و معنوی محرومان و مستضعفان می‌شود که ارائه خدمات یاد شده در مؤسسه بنیاد علوی ساماندهی شده است و در زمینه‌های مختلف به سطوح جامعه خدمات ارائه می‌شود.

هدف از این مقدمه‌ای که بیان کردم، شرح دو موضوع تنوع و نبود تجانس و تشابه فعالیتها در گروه بنیاد مستضعفان است که به تبع آن همه استانداردهای حسابداری در خصوص فعالیتهای بنیاد حاکم بوده و کاربرد دارد و حتی در برخی موارد که استاندارد مورد نیاز وجود ندارد، از رهنمودهای حسابداری حاکم بر آن فعالیت استفاده می‌شود که می‌توان به فعالیت موزه‌داری و حفظ آثار و اشیای تاریخی اشاره کرد.

به خاطر دارم روزی که ساماندهی فعالیتها و ارائه خدمات مالی و اصلاح حسابها را در سال ۱۳۸۰ در بنیاد شروع کردیم، گزارش حسابرسی واحد اصلی بنیاد به اندازه یک کتاب بود که فقط چند روز طول کشید تا بندهای گزارش آن را مرور کنم. با حمایت و هدایت همه دست‌اندرکاران حرفه و تشکیل کمیته‌های مختلف راهبردی در حوزه‌های مختلف فعالیتها، امروز در مسیری قرار گرفته‌ایم که از مجموع ۲۱۳ شرکت در پایان سال مالی ۱۳۹۳ تعداد ۱۶۷ شرکت (۷۸ درصد) گزارش مقبول، تعداد ۴۲ شرکت (۲۰ درصد) گزارش مشروط و فقط ۴ شرکت (کمتر از ۲ درصد) گزارش عدم اظهار نظر دارند. برای اطلاع دقیقتر می‌توان این آمار را در جدولی بدین شرح آورد:

اظهار نظر	سال ۱۳۹۳		سال ۱۳۹۲	
	تعداد شرکتها	درصد	تعداد شرکتها	درصد
مقبول	۱۶۷	۷۸	۱۵۳	۷۲
مشروط	۴۲	۲۰	۵۶	۲۶
مردود	۰	۰	۰	۰
عدم اظهار نظر	۴	۲	۴	۲
جمع	۲۱۳	۱۰۰	۲۱۳	۱۰۰

حوزه‌های مختلف بنیاد، استخراج می‌شود و در اختیار همه ذینفعان قرار می‌گیرد.

از سال ۱۳۸۰ گروه بنیاد، صورتهای مالی تلفیقی تهیه می‌کند. البته در سالهای اول با توجه به این‌که هلدینگ‌های بنیاد شکل نگرفته بودند، تهیه صورتهای مالی تلفیقی زمان‌بر بود و مجمع بنیاد در موعد مقرر تشکیل نمی‌شد. با سرمایه‌گذاری لازم و مشارکت شرکت همکاران سیستم، نرم‌افزار تلفیقی تهیه شد که در حال حاضر شرکتها از آن استفاده می‌کنند. در واقع ابتکار و سرمایه‌گذاری بنیاد در این حوزه، فرصت و تسهیلات مناسبی برای همه شرکتها فراهم می‌آورد که بتوانند به کمک نرم‌افزار مناسب، صورتهای مالی تلفیقی خود را با سهولت بیشتری تهیه کنند.

با توجه به وجود ۲۱۳ شرکت و سازمان، اطلاعات مربوط به اموال و املاک بنیاد، حجم گسترده و گردش چشمگیری در زمینه حفظ و نگهداری ۵۶۰۰۰ فقره ملک و فروش، ساخت‌وساز و مشارکت، دارد. صورتهای مالی بنیاد و تلفیقی گروه در چند سال اخیر در موعد مقرر تنظیم و گزارش حسابرسی بنیاد با اظهار نظر مقبول دریافت می‌شود و خوشبختانه در این حوزه، عملکرد بنیاد از شفافیت و مطلوبیت مناسبی برخوردار است و با به‌کارگیری و استقرار نرم‌افزارهای مالی، همه اطلاعات مورد نیاز مدیران در سطوح مختلف ماهانه در سیستم اطلاعات بنیاد یا بی‌آی (Bonyad Information) جمع‌آوری و عملکرد اقتصادی تک‌تک شرکتها و هلدینگها در کارگروههای مختلف بررسی و تحلیل می‌شود.

سازمان

اطلاع دارید که سازمان بورس کوششهایی را برای به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی آغاز کرده است. نظر شما درباره این ابتکار چیست؟ شما به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی را در شرایط کنونی کشور تا چه اندازه لازم و مناسب می‌بینید؟ سیاست شما برای شرکتهای زیر پوشش در این زمینه چیست؟

صادقین

بنیاد از سال ۱۳۸۶ شروع به تهیه صورتهای مالی بر مبنای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی کرد. هنگامی که

با بانکهای خارجی برای دریافت تسهیلات و یا دعوت از سرمایه‌گذاران خارجی برای مشارکت در زمینه‌های مختلف در حال مذاکرات بودیم، برای مثال برای سرمایه‌گذاری در حوزه ارتباطات؛ پس از بحث و مذاکرات و نهایی شدن، اولین نیاز همه مذاکره‌کنندگان، صورتهای مالی همراه با گزارش حسابرس به زبان انگلیسی بود.

به‌منظور پاسخگویی به این نیاز، بنیاد نسبت به تهیه گزارش مالی به زبان انگلیسی اقدام کرد (بنیاد در ۱۰ سال اخیر از حسابرس و بازرس قانونی گزارش به زبان انگلیسی نیز دریافت می‌کند)، اما شرکتهای طرف مذاکره مطرح می‌کردند که صورتهای مالی، که براساس استانداردهای گزارشگری مالی ایران بود، بهتر است براساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تنظیم شود و اشاره می‌کردند که تا چند سال آینده، تنظیم صورتهای مالی براساس استانداردهای بین‌المللی الزامی خواهد شد و بنگاهی با حجم فعالیت و گستردگی بنیاد باید به این ضرورت پی برده و سرمایه‌گذاری کند.

احساس نیاز به این ضرورت و حمایت مسئولان بنیاد، ما را بر آن داشت که با توجه به وضعیت مطلوبی که در وضعیت صورتهای مالی شرکتها و تلفیقی بنیاد ایجاد شده بود و با وجود نیروهای مستعد مالی در همه سطوح، در این حوزه نیز سرمایه‌گذاری کنیم. اگرچه این ابتکار ابتدا با مشکلات زیادی همراه بود و مقاومت برای این موضوع وجود داشت، لکن عزم جدی در بالاترین سطوح بنیاد برای اجرایی شدن این موضوع و حمایت همه‌جانبه‌ای که وجود داشت، موجب شد به‌رغم تحریم‌ها و همچنین نیاز سرمایه‌گذاران خارجی، این اقدام صورت پذیرد.

بر این اساس، از مؤسسه‌های بزرگ حسابرسی از جمله پرایس واترهاوس کوپرز (PwC)، دیلویت (Deloitte)، کی‌پی‌ام‌جی (KPMG) و ارنست‌اند‌یانگ (Ernst & Young) دعوت شد و تقریباً ۶ ماه جلسه‌های متعدد تشکیل گردید. در نهایت با مؤسسه پرایس واترهاوس کوپرز توافق شد که ضمن آموزش، کمک کنند تا برای سال ۱۳۸۷ صورتهای مالی بنیاد که حسابرسی شده بود، به‌عنوان سال مبنا، براساس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تنظیم شود و به‌وسیله یک مؤسسه معتبر بین‌المللی دیگری نیز حسابرسی و

نیاستشماران آفتاب ساری

امروز

در مسیری قرار گرفته ایم

که از مجموع

۲۱۳ شرکت

در پایان سال مالی

تعداد ۱۶۷ شرکت (۷۸ درصد)

گزارش حسابرسی مقبول

گرفته اند

حضور در بازار و اقتصاد جهانی، ضرورت دارد که بنگاههای بزرگ موضوع تهیه صورتهای مالی براساس استانداردهای بین المللی را بپذیرند. تهیه و انتشار صورتهای مالی مبتنی بر استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی افزون بر افزایش قابلیت اعتماد و ایجاد تقارن اطلاعاتی، مبنای مناسبی برای تصمیم گیری سرمایه گذاران بالقوه در بازارهای مالی به خصوص بعد از تحریم فراهم می کند.

جدا از ضرورت اقتصاد نوین و ایجاد تقارن اطلاعات برای همه ذینفعان داخلی و خارجی، هنگامی که صورتهای مالی براساس یک استاندارد است و همراه با یکسان سازی اطمینان بخش، می تواند تصمیم در سرمایه گذاری های اولیه و توسعه های بعدی را آسان کند. تهیه صورتهای مالی بر مبنای استانداردهای بین المللی، به منظور جذب سرمایه گذاران خارجی و مشارکت آنها در فعالیت اقتصادی و سپس

گزارش حسابرسی اخذ گردد.

بالغ بر یک سال طول کشید تا این اقدام عملی شد و در نهایت صورتهای مالی سال ۱۳۸۷ بر مبنای استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی تنظیم گردید و گزارش حسابرسی از مؤسسه حسابرسی هوروات مک (Horwath Mak) اخذ شد که افزون بر این که حدود ۳۰ نفر از همکاران مالی بنیاد در این پروژه مشارکت داده شدند، جلسه های مختلف و دوره های مختلف برگزار گردید که یک اثرگذاری و سرمایه گذاری در حوزه منابع انسانی بود و باعث شد با تهیه این گزارش و در اختیار قرار دادن آن به بانکها و شرکتهای خارجی و همچنین با قرار دادن آن در مرکز اطلاع رسانی اینترنتی بنیاد، که در راستای شفافیت مالی و ارائه اطلاعات و در دسترس قرار دادن آن برای عموم بود، بنیاد و گروه بنیاد از حوزه تحریم خارج شوند و گروه بنیاد از این بابت در امنیت کامل قرار گرفت. برای اجرایی شدن این موضوع گروه های مختلف کار تشکیل گردید و از نظرهای افراد صاحب نظر استفاده شد.

با توجه به این که سازمان حسابرسی، حسابرس و بازرس قانونی بنیاد بود، مؤسسه پرایس واتر هوس کوپرز نیاز به تشکیل جلسه های متعدد با حسابرس و بازرس قانونی داشت. در این مورد از سوی سازمان حسابرسی همکاری خوبی به عمل آمد که لازم است از آقایان **نادریان**، **شریعتی**، **دکتر بزرگ اصل** و دیگر مدیرانی که در این زمینه کمک و حمایت کردند، تشکر کنم.

تعدادی از شرکتهای بنیاد مانند ایرانسل، ایتربتک و باشگاه ایرانیان دبی هر سال دو صورت مالی تنظیم می کنند که یکی براساس استانداردهای حسابداری ایران و دیگری براساس استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی است و امیدواریم بتوانیم در سال ۱۳۹۵ برای تمامی شرکتهای بنیاد این اقدام صورت پذیرد.

اما برگردیم به اصل مطلب و پرسش شما؛ برای جهانی شدن و فعالیت اقتصادی در دهکده کوچک جهانی باید اصول و قواعد و استانداردهای آن در چارچوب محیط را رعایت کرد. زمانی که اقتصاد کشور به اقتصاد جهانی می پیوندد، به طور قطع بنگاههای بزرگ باید الگوهای پذیرفته شده جهان را در زمینه اقتصادی رعایت نمایند. از اینرو بر این اساس و برای

پذیرفته شده عمومی (GAAP) و حذف فاصله بین اصول پذیرفته شده عمومی ملی و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و تعیین دقیق آن در تمامی استانداردها دارد.

سازمان حسابرسی، جامعه حسابداران رسمی ایران و دیگر انجمنهای حرفه‌ای باید در این زمینه بیش از پیش برنامه‌ریزی کنند تا این تفاوت استانداردها و فاصله‌ها استخراج شود و آموزش‌های مستمر مجازی و حضوری گذاشته شود تا سرعت تبدیل و تنظیم صورتهای مالی براساس استانداردهای بین‌المللی افزایش یابد. اگرچه تفاوت اصول پذیرفته شده عمومی بین دو استاندارد خیلی زیاد نیست و در بسیاری موارد یکسان‌سازی به عمل آمده است، ولی تعیین مشکلات و استخراج دقیق و چگونگی اجرای آن برای مثال در مورد دارایی‌های ثابت، عمر مفید داراییها، نرخ مؤثر در خصوص مطالبات و حسابهای پرداختی، و سال اول تهیه صورتهای مالی که انجام اصلاحات دو سال قبل از سال مورد نظر برای گزارشگری لازم است، باید مورد توجه قرار گیرد.

توسعه کمی و کیفی بازار سرمایه نیاز به حضور و ورود شرکتهای بزرگ در این بازار دارد و این شرکتها تنها در حوزه داخلی فعالیت نمی‌کنند، بلکه با دیگر کشورها در تعامل هستند که پس از تحریم به‌طور قطع این تعاملها افزایش می‌یابد. مطالبه‌های سرمایه‌گذاران خارجی، دریافت اطلاعات یکسان و مقایسه پذیر برای تصمیم‌گیری از یک سو، و از سوی دیگر تأمین منابع مالی با کمترین هزینه از سراسر دنیا و استفاده از ظرفیتهای موجود در این خصوص، از نیازهای بنگاههای بزرگ است.

تحقق این امر هم نیاز به گزارشگری بر مبنای استانداردهای بین‌المللی و ایجاد یک زبان واحد گزارشگری مالی دارد. شرکتهای بورسی برای پذیرش در بورسهای بین‌المللی نیاز به شفافیت اطلاعات و ارتقای آن دارند و تهیه صورتهای مالی بر مبنای استانداردهای بین‌المللی در واقع منجر به افزایش ارتباطهای بین‌المللی می‌شود. اگرچه، در پاره‌ای موارد قوانین کشور ما با استانداردها مغایرت دارند و در این زمینه مشکلاتی بروز می‌کند، اما در بسیاری موارد استانداردهای داخلی با استانداردهای بین‌المللی منطبق هستند.

حضور در بازارهای مالی و سرمایه داخلی و خارجی یکی از زیرساخت‌های مورد نیاز و رفع دغدغه‌های آنها به خصوص در حوزه اطلاعات و دسترس داشتن به اطلاعات یکسان و مناسب، خواهد بود.

زمانی که شاهدیم در بیش از ۱۲۰ کشور، به‌کارگیری استانداردهای بین‌المللی و همچنین در بازارهای سرمایه بین‌المللی و شرکتهای سهامی عام در بیش از ۱۰۰ کشور، تهیه صورتهای مالی بر این مبنا الزام شده است، بنگاهها و شرکتهای بزرگ، به خصوص شرکتهای بورسی، نمی‌توانند از این قاعده مستثنی شوند و اقدام نکردن و مقاومت به مفهوم از دست دادن بسیاری از فرصتهای مناسب برای جذب منابع و سرمایه‌گذاری است.

یک مثال ساده بزنم؛ سهامدار اقلیت شرکت ایرانسل، ام‌تی‌ان (MTN) آفریقای جنوبی است که در بورس بین‌المللی است. لذا وقتی در ایران سرمایه‌گذاری کرده است، با توجه به اینکه سهامدار ۱۸ شرکت دیگر است که در دیگر کشورهای دنیا در حوزه ارتباطات فعالیت دارد و باید صورتهای مالی بر مبنای استانداردهای بین‌المللی تنظیم کند و گزارش حسابرسی بر این مبنا تنظیم و منتشر شود، ما نمی‌توانیم ایرانسل ایران را مستثنی کنیم. باید اصول و قواعد سرمایه‌گذاری و منافع اقتصادی جهانی را بپذیریم و در صورت پذیرش نکردن، باید فرصتهای آن را از دست بدهیم.

به‌نظر اینجانب، تهیه صورتهای مالی بر مبنای استانداردهای بین‌المللی برای شرکتهای بورسی و شرکتهای بزرگ و متوسط و برای بقا و فعالیت در عرصه اقتصادی و دسترسی به دانش و مشارکت با بخش سرمایه‌گذاری خارجی لازم و ضروری است و شاید بنیاد در این چندساله اخیر با پذیرش این موضوع و اقدام عملی برای این مهم بیشترین فایده و منافع اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را برده است.

جذب سرمایه‌گذاران خارجی به‌منظور تأمین مالی، مشارکت، خرید سهام و حضور در بازارهای بین‌المللی نیاز به تهیه صورتهای مالی بر مبنای استانداردهای بین‌المللی دارد که انطباق و انجام این اقدام یک پیش‌نیاز است. اگرچه، این اقدام نیاز به زمان و آموزش، تعیین اصول

آنچه که انتقال یافته از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. به‌نظر من، برای عملیاتی شدن چنین موضوعی و بهره‌مندی از مزایای آن باید این ملاحظه‌ها را در نظر بگیریم:

- بررسی اثر استانداردهای جدید بر روی حوزه‌های خاص و پیچیده از قبیل مالیات و ابزار مالی،

- در برگرفتن موضوعهای حسابداری خاص هر صنعت،

- چگونگی تأثیرگذاری بر سود و معیارهای عملکردی قابل بیان در گزارشها،

- اطمینان از کمیت و کیفیت نیروهای با مهارت خاص برای اجرای فرایندهای انتقال به استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، و

- اجرای تغییرهای متناسب در ساختار سازمانی.

اولین و مهم‌ترین حوزه کلیدی برای اجرای استانداردهای بین‌المللی، تشخیص و تجزیه و تحلیل عمقی تفاوت‌ها و شکاف‌های بین اصول پذیرفته‌شده حسابداری ملی و استانداردهای بین‌المللی است. چالش‌های مطرح حسابداری در انتقال به استانداردهای بین‌المللی، می‌تواند رویدادها و فرایندهای حسابداری، تأثیر پیاده‌سازی این استاندارد بر گزارشگری، طراحی و تعیین الگوهای گزارشگری، هزینه‌هایی که بنگاه برای انتقال به این استاندارد متحمل می‌شود، تجزیه و تحلیل و تعیین الزامهای افشای اطلاعات باشد که تعیین محدوده هر یک از این چالشها برای تهیه گزارشهای استانداردهای بین‌المللی الزامی است و به‌طور عمده مانع از اجرای کارای این استاندارد می‌شود. آموزش مالی و مدیریت ریسک به کارکنان، استفاده از مشاوران خبره و حتی برون‌سپاری به شرکت‌ها و سازمان‌های متخصص به‌عنوان راهکارهای پیشنهادی برای رفع این موانع است.

پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی، به‌وسیله آسان کردن تصمیم‌های فنی و راهبردی وابسته به سیستم‌های اطلاعاتی و پشتیبانی فرایندهای مختلف که نیازمند گزارشگری هستند، منجر به حذف هزینه‌های غیرضروری و ریسک‌های ناشی از دوباره‌کاری‌های ممکن در سیستم‌ها و فرایندها می‌شود. با اجرای این استاندارد بیشتر فرایندهای جدید خودکار شده و مشکلات کمتر می‌شود. اما پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی با چالش‌هایی هم در حوزه سیستم‌ها و فرایندها

سازمان

در تجربه جهانی گفته می‌شود که انتقال از استانداردهای ملی به بین‌المللی فرایندی است که به آموزش، زمان و برنامه‌ریزی دقیق نیازمند است. شما برای انجام موفقیت‌آمیز چنین فرایندی چه اصول و روشی را پیشنهاد می‌کنید. چه توصیه‌هایی برای بهبود و تقویت ابتکار سازمان بورس دارید؟

صادقیان

ما در بنیاد تجربه چنین انتقالی را داشتیم. آنچه که مسلم است نه‌تنها آموزش، زمان و برنامه‌ریزی دقیق ضرورت دارد بلکه حمایت همه‌جانبه نهاد استانداردگذار، مسئولان بازار سرمایه و نهادهای قانونگذار را نیز می‌طلبد. علت این امر آن است که صرف انتقال، اهمیت چندانی ندارد و عملیاتی شدن و اجرای

تهیه صورتهای مالی

بر مبنای

استانداردهای بین‌المللی برای

شرکتهای بورسی و

شرکتهای بزرگ و متوسط

برای بقا و فعالیت

در عرصه اقتصادی

لازم و ضروری است

روبه‌رو است که به چند مورد اشاره می‌کنم:

- آیا سازمان از سیستم برنامه‌ریزی منابع بنگاه (ERP) استفاده می‌کند یا خیر؟ زیرا بیشتر سیستم‌های برنامه‌ریزی منابع بنگاه قادر به مدیریت حسابداری سیستم‌های مختلف به صورت موازی بوده و وجود آن در سیستم بنگاهها، انطباق‌پذیری بیشتری بین سیستم‌های حسابداری و استانداردهای بین‌المللی ایجاد می‌کند؛
- آگاهی نسبت به ارزش و حجم سیستم‌های داخلی که نیازمند گزارشگری مالی هستند؛
- تعیین سطح بومی‌سازی؛ هر اندازه یک سیستم بیشتر بومی‌سازی شده باشد، فرایندهای تبدیل به استانداردهای بین‌المللی مستلزم طرح و برنامه‌ریزی بیشتری است؛ و
- آگاهی نسبت به تعداد سیستم‌هایی که نیازمند گزارشگری مالی هستند؛ تعداد زیاد سیستم‌ها نیازمند به‌روزرسانی برای هدفهای تلفیق و یکپارچه‌سازی در پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی است.

بسیاری از بنگاهها با تعداد زیادی فرایند در گزارشها روبه‌رو بوده که با توجه به وسعت سیستم‌ها در صنایع مختلف، بیشتر این فرایندها مستلزم تحلیل و طراحی مجدد در قالب استانداردهای بین‌المللی هستند. همچنین گستردگی تفاوت سیستم‌های اطلاعاتی جهت گزارشگری در بنگاهها، منجر به پیچیدگی رفتاری در رابطه با هر سیستم می‌شود. نبود رفتار واحد در برابر سیستم‌های یک بنگاه، انتقال به استانداردهای بین‌المللی را پیچیده می‌کند.

- چالشهای دیگری را هم می‌توان ذکر کرد، از جمله:
- احتمال نبود سازگاری سیستم‌ها با استانداردهای بین‌المللی،
- جستجو برای یافتن سیستم‌هایی سازگار،
- نبود پشتیبانی فرایندهای داخلی از سوی استانداردهای بین‌المللی،
- وجود خلاءهای اطلاعاتی، و
- طراحی سرفصل حسابها (Chart of Accounts) با توجه به نیازهای حسابداری استانداردهای بین‌المللی.

پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی برای بنگاههایی که محوریت اصلی فعالیتشان بر سودآوری و بازده سهامداران است، اهمیت زیادی دارد. زیرا این بنگاهها ملزم به اطلاع‌رسانی جنبه‌های مختلف فعالیت‌های خود به مشتریان و سهامداران هستند. از اینرو افزون بر حفظ منافع کلی، لازم است سهامداران و مشتریان از نبود هیچ‌گونه ضرری در پیاده‌سازی استانداردهای بین‌المللی بر دارایی‌هایشان اطمینان خاطر داشته باشند.

زمانی که گزارشهای یک بنگاه برای اولین بار در قالب استانداردهای بین‌المللی درمی‌آید، آماده‌سازی صورت‌های مالی مستلزم دانش استانداردهای بین‌المللی برای درخواست، ایجاد و تفسیر گزارشها به وسیله گروه گزارشگری استانداردهای بین‌المللی است. بنابراین پیش از اجرای این استاندارد لازم است برنامه‌ریزی و آموزش‌های لازم برای افراد درگیر در پروژه انتقال به استانداردهای بین‌المللی انجام شود.

سازگار

پذیرش و به‌کارگیری احتمالی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی در شرکتهای زیر پوشش، چه خوبی‌ها و بدی‌هایی ممکن است برای شما داشته باشد؟ به نظر شما در مجموع منافع حاصل از آن، مخارج و دردهای احتمالی را پوشش می‌دهد؟

آنچه که مسلم است

نه تنها آموزش

زمان و برنامه‌ریزی دقیق

ضرورت دارد بلکه

حمایت همه‌جانبه نهاد استانداردگذار

مسئولان بازار سرمایه و

نهادهای قانونگذار را

می‌طلبد

است؟ آیا این مراجع در تصمیم‌های مرتبط با گزارشگری مالی به‌طور منظم با بنیاد و کارشناسان آن تماس دارند، نظر خواهی می‌کنند و باز خورد می‌گیرند؟

صادقیان

خوشبختانه روحیه همکاری مدیران شرکتهای تحت پوشش بنیاد و همکاران در ستاد بنیاد (واحد اصلی) با مراجع مرتبط به گزارشگری مالی کشور بسیار خوب بوده و در بسیاری از موارد کمک‌کننده و ارائه‌دهنده راه‌حل بوده‌اند، که جا دارد از همه آنها چه آنهایی که در سازمان حسابرسی و چه کسانی که در مؤسسه‌های عضو جامعه حسابداران رسمی ایران مشغول فعالیت حرفه‌ای هستند، تشکر و قدردانی کنم. تعامل‌های انجام‌شده بسیار مؤثر و مفید است. حتی در برخی از شرکتهای بزرگ، حساب‌رسان، در تمام طول سال در شرکت حضور دارند و به نیازهای گزارشگری آنها در حوزه‌های افزایش سرمایه، حسابرسی میان‌دوره‌ای، حسابرسی مالیاتی و حسابرسی صورتهای مالی پاسخ می‌دهند.

با تشکر از فرصتی که فراهم کردید، در پایان به این نکته اشاره کنم که صورتهای مالی بنیاد همراه با یک نسخه گزارش حسابرسی که بر مبنای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تنظیم گردیده، منتشر شده و در اختیار ذینفعان قرار گرفته است.

سازمان

کوششهای عظیم و رویکرد سازنده شما در زمینه توسعه سیستمهای حسابداری بنیاد و بهبود گزارشگری مالی و حرکت به سوی استانداردهای بین‌المللی و نتیجه‌های موفق که به‌دست آورده‌اید، تجربه‌ای ارزشمند است که می‌تواند به‌عنوان یک الگوی موفق، به سازمان بورس و دیگر مراجع حسابداری کشور و حتی کشورهای منطقه کمک کند.

امیدواریم بتوانیم در آینده، با مساعدت شما، اطلاعات بیشتری از این تجربه موفق در اختیار خوانندگان، جامعه حسابداری کشور و دیگر ذینفعان گزارشگری مالی قرار دهیم. از بردباری شما برای شرکت در این گفتگو بی‌نهایت سپاسگزاریم و برای شما آرزوی موفقیت بیشتر

داریم.

صادقیان

بحث جهانی شدن موضوعی نیست که بخواهیم تحلیل هزینه و منفعت کنیم. ما باید تا آنجایی که می‌توانیم از مزایای آن استفاده کنیم و هر چقدر زودتر این کار را انجام دهیم و مقدمات آن از جمله پذیرش استانداردهای بین‌المللی را فراهم کنیم، به‌طور قطع جنبه‌های نامطلوب آن کمتر خواهد بود. در حال حاضر در برخی از شرکتهای زیرمجموعه بنیاد با توجه به ترکیب سهامداران و یا رشته فعالیت خاص شرکت، گزارشگری براساس استانداردهای بین‌المللی انجام می‌شود. در بقیه شرکتهای هم با توجه به تجربه‌ای که در این زمینه داریم، مشکلات کمتری نسبت به بقیه شرکتهای داخل کشور داریم. به‌طور قطع پس از تحریم، مزایا و منافع ناشی از اجرای استانداردهای بین‌المللی از معایب و مخارج آن بیشتر خواهد بود. این امر از طریق مشارکت و سرمایه‌گذاری شرکتهای بنیاد با طرفهای خارجی محقق خواهد شد که برنامه‌ریزی دقیق و مفصلی برای آن انجام داده‌ایم.

سازمان

استانداردهای حسابداری کنونی ایران تا چه اندازه به نیازهای گزارشگری مالی شرکتهای زیر پوشش پاسخ داده است؟ آیا تاکنون با مشکلات و کمبودهایی در این زمینه روبه‌رو بوده‌اید؟

صادقیان

همانطور که در قبل اشاره کردم ۷۸ درصد شرکتهای بنیاد گزارش مقبول دریافت کرده‌اند. استانداردهای حسابداری ایران به‌طور تقریبی به تمامی نیازهای داخلی ما به‌جز موارد نادر، از جمله فعالیتهای موزه‌داری و نگهداری اشیای تاریخی، پاسخ داده‌اند و در مواردی هم که پرسش یا ابهامی پیش آمده، متخصصان و همکاران کمیته فنی سازمان حسابرسی با طرح مسئله در کمیته تخصصی نهایت همکاری و کمک را به ما کرده‌اند. اما در حوزه نیازهای خارجی، استانداردهای حسابداری ایران پاسخگوی نیاز ما نیستند و باید استانداردهای بین‌المللی را اجرا کنیم.

سازمان

ارتباطها و تعامل‌های شما با مراجع مرتبط با گزارشگری مالی کشور (جامعه حسابداران رسمی، سازمان بورس، سازمان حسابرسی، انجمنهای حسابداری، و ...) چگونه